

Spis treści

<i>Jarosław Merecki:</i> Filozofia ludzkiego doświadczenia	XI
---	----

Wybór tekstów

Część I. Filozof

PODSTAWY ETYKI PERSONALISTYCZNEJ

1. W poszukiwaniu podstaw perfekcjonizmu w etyce	5
Arystoteles i św. Tomasz z Akwinu 6; Kant i Scheler 11	
2. O kierowniczej lub służebnej roli rozumu w etyce na tle poglądów św. Tomasza z Akwinu, Hume'a i Kanta	21
Tomasz z Akwinu o stosunku rozumu do dobra 22; Po- glądy Hume'a na rolę rozumu w działaniu moralnym człowieka 28; Kierownicza rola rozumu w działaniu a im- peratyw kategoryczny 37	
3. Problem oderwania przeżycia od aktu w etyce na tle poglądów Kanta i Schelera	43
Stan zagadnienia 43; Przeżycie powinności w ujęciu Kanta 47; Przeżycie wartości w ujęciu Schellera 57; O właściwy stosunek do doświadczenia w etyce 68	
4. O metafizycznej i fenomenologicznej podstawie normy moralnej. Na podstawie koncepcji św. Tomasza z Akwinu i Maxa Schelera	73

Św. Tomasz z Akwinu 74; Max Scheler 85; Uwagi końcowe i wnioski 94

5. Personalizm tomistyczny 101
1. Uwaga wstępna 101; 2. Teologiczna przeszłość zagadnienia 102; 3. Definicja osoby i ogólna charakterystyka koncepcji 104; 4. Stosunek momentu przedmiotowego (byt) do podmiotowego (świadomość) 106; 5. Osoba w działaniu 108; 6. Osoba jako podmiot i przedmiot miłości 111; 7. Osoba a społeczeństwo. Zasada korelacji między dobrem osoby a dobrem wspólnym 112; 8. Osoba a wieczność 114
6. Problem doświadczenia w etyce 117
1. Etyka w sytuacji rozszczępienia 117; 2. Etyka w poszukiwaniu swego doświadczalnego punktu wyjścia 121; 3. Właściwy sens doświadczenia moralności 126; 4. Doświadczenie moralności a doświadczenie moralne 132; 5. Doświadczenie moralności a doświadczenie człowieka 136; 6. Problem tzw. zmysłu moralnego 139
7. Problem teorii moralności 145
Wprowadzenie 145; Doświadczenie a interpretacja. Pytania wyjściowe 148; Analiza wzajemnego stosunku pytań wyjściowych 151; Teoria moralności jako obiektywizacja treści doświadczenia moralności 154; Teoria moralności jako obiektywizacja treści doświadczenia moralności. Naświetlenie 157; Wstępna refleksja nad znaczeniem wartości moralnej 161; Właściwa interpretacja wartości moralnej 165; Możliwość interpretacji teleologicznej 170; Konieczność ujawnienia powinności 175; Implikacje teorii moralności i antropologia 181; Implikacje teorii moralności. Aksjologia 186

FENOMENOLOGIA I METAFIZYKA CZŁOWIEKA

8. Człowiek jest osobą 191
9. Transcendencja osoby w czynie
a autoteleologia człowieka 197
1. Nawiązanie historyczne 197; 2. Odkrywanie autoteleologii człowieka poprzez analizę samostanowienia 200; 3. Transcendencja osoby w czynie a sens ludzkiej autoteleologii 204; 4. Autoteleologia w wymiarze «kresu» i «celu» 208
10. Osoba: podmiot i wspólnota 213
1. *Pomiedzy suppositum* a ludzkim «ja» (Rozważania na temat podmiotowości osoby) 216; 2. Różne wymiary wspólnoty 238

11. Osobowa struktura samostanowienia	271
12. Podmiotowość i «to, co nieredukowalne» w człowieku	283
1. Status quaestionis 283; 2. Historyczne tło zagadnienia 284; 3. Przeżycie jako element interpretacji 287; 4. Konieczność zatrzymania się przy „tym, co nieredukowalne” 289; 5. Perspektywa 291	

KU FILOZOFII SPOŁECZNEJ

13. Uczestnictwo czy alienacja	295
1. Analiza relacji: «ja»–«drugi» 296; 2. Analiza relacji typu «my» 306	
14. Teoria — <i>praxis</i> : temat ogólnoludzki i chrześcijański	313
1. Teoria — <i>praxis</i> : układ dwukierunkowy 316; 2. <i>Praxis</i> jako punkt wyjścia teorii człowieka 318; 3. <i>Praxis</i> a <i>ethos</i> 320; 4. Identyfikacja <i>humanum</i> 322; 5. <i>Humanum</i> a <i>christianum</i> 323	
15. Miłość a odpowiedzialność	327
Pojęcie odpowiedzialności 327; Przedmiotowy aspekt zagadnienia 329; Subiektywna struktura ludzkiej miłości 334; Pełny sens odpowiedzialności za miłość 340	
16. Problem konstytuowania się kultury poprzez ludzką <i>praxis</i>	343
1. Współczesny spór o <i>humanum</i> 343; 2. Jak rozumieć pierwszeństwo człowieka na gruncie <i>praxis</i> ? 346; 3. Kultura: <i>praxis</i> , która daje świadectwo zmagania się z koniecznością śmierci 351	

Część II. Papież

O MISJI UNIwersYTETU

1. Uniwersytet miejscem zdobywania wiedzy i kształtowania sumienia	363
2. Odpowiedzialność ludzi nauki i kultury za prawdę	371
3. Spotykamy się w imię wspólnej miłości do prawdy	379

4. Odpowiedzialność za prawdę poznawaną i przekazywaną 389

WIARA I ROZUM

5. Relacja między wiarą a rozumem (rozdział IV Encykliki *Fides et ratio*) 401
Najważniejsze etapy spotkania między wiarą a rozumem 401; Nieprzemijająca nowość myśli św. Tomasza z Akwinu 409; Dramat rozdziału między wiarą a rozumem 412
6. Metoda i doktryna świętego Tomasza w dialogu z kulturą współczesną 417
7. Sprawa Galileusza lekcją dla współczesnych . 431

WIARA I PIĘKNO

8. List do artystów 441
Artysta, wizerunek Boga Stwórcy 441; Szczególne powołanie artysty 443; Powołanie artystyczne w służbie piękna 444; Artysta a dobro wspólne 445; Sztuka w obliczu tajemnicy Słowa Wcielonego 446; Owocne przymierze Ewangelii i sztuki 447; Początki 449; Średniowiecze 451; Humanizm i Odrodzenie 453; W dążeniu do odnowy dialogu 455; W duchu Soboru Watykańskiego II 456; Kościół potrzebuje sztuki 457; Czy sztuka potrzebuje Kościoła? 458; Apel do artystów 459; Duch Stwórcza a natchnienie twórcze 460; «Piękno», które zbawia 461
9. Piękno «rzeczy widzialnych i niewidzialnych» .. 463

PRAWA CZŁOWIEKA – PRAWA NARODÓW

10. W imię przyszłości kultury 469
11. Spotykamy się ze sobą w pytaniu o człowieka 489
12. Podstawą prawa jest prawda o człowieku 497
13. Od praw człowieka do praw narodów 501
Wspólne dziedzictwo ludzkości 502; Ryzyko wolności 504; Prawa narodów 505; Poszanowanie odmienności 509; Wolność a prawda moralna 511; Narody Zjednoczone a przyszłość wolności 513; Przewyciężyć lęk: cywilizacja miłości 515

14. Wolność i odpowiedzialność (fragmenty rozmowy z księdzem Józefem Tischnerem i Krzysztofem Michalskim)	519
O właściwe używanie wolności 519; Wolność jest dla miłości 523; Nauka z najnowszej historii 527; Tajemnica miłosierdzia 532	
Indeks osób i postaci	537
Indeks pojęć i terminów	543
Informacja o źródłach	553
Nota biograficzna	557
Publikacje Karola Wojtyły	561